

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (УКРАЇНА)
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
ЛЬВІВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ДВНЗ «УНІВЕРСИТЕТ
БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ» (УКРАЇНА)
ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМ. ФЕРЕНЦА РАКОЦІ ІІ (УКРАЇНА)
ВІДЕНСЬКА КОНСЕРВАТОРІЯ М БУДАПЕШТ (УГОРЩИНА)
ДЕРЖАВНА ВИЩА ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНА ШКОЛА ІМ. БРОНІСЛАВА
МАРКЕВИЧА В ЯРОСЛАВІ (ПОЛЬЩА)
ДЕРЖАВНА ВИЩА ПРОФЕСІЙНА ШКОЛА
ІМ. РОТМІСТРА ВІТОЛЬДА ПЛЕЦЬКОГО В МІСТІ ОСВЕНЦИМ (ПОЛЬЩА)**

pws te /

УНІВЕРСИТЕТ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ

Експертна група з питань освіти
Львів, Україна, 14 травня 2020 р.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

**Збірник тез доповідей за матеріалами
Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
14-15 травня 2020 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від «12» травня 2020 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції, 14-15 травня 2020 р., Мукачєво / Ред.кол. : Т.Д.Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачєво : Вид-во МДУ, 2020. – 462 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку психолого-педагогічної науки й освіти, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми, сучасний стан і перспективи розвитку туристично-рекреаційної галузі та сфери гостинності, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного й освітньо-культурного простору: історія, теорія та практика.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

формується морально-естетичне і емоційно-ціннісне ставлення до природи. Пейзажі, малюнки окремих об'єктів природи діють на учнів більш ефективно, якщо вони підкріплюються особистими враженнями і переживаннями. У процесі образотворчої діяльності відбиваються особливості почуттів, ставлення учнів до природи. Зображуючи події і явища навколишнього світу, школярі вчаться спостерігати і розуміти їх, помічати їхню красу, дають їм естетичну оцінку.

Таким чином, застосування комплексу пізнавально-емоційних завдань та екологічних ігор сприяє формуванню знань учнів про норми та правила поведінки у навколишньому середовищі, зв'язки та залежності в природі, емоційно-ціннісного ставлення до природи, що є важливим регулятором дій і вчинків учнів у природі. Учні набудуть певного досвіду екологічно доцільної поведінки.

Література

1. Біда О. Формування природничих понять / О. Біда// Початкова школа. – 2010. - №7. - С. 23-25.
2. Твоя планета Земля : Книга для читання про природу для молодших школярів / Авт.-упоряд.: В.О.Мартиненко, В.М.Волощук. – К.: Інтерпрес ЛТД, 1998.- 325 с.
3. Хлонь Н.. Стежина екологічних знань і вмінь / Н.Хлонь, А. Кмець // Початкова школа. - 2009. – №10. – С. 21-23.

УДК 378.011.3-051:[159.955:004](489)(043.2)

ГРАБ М. В.
Мукачівський державний університет

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІВ ДАНІЇ

В умовах глобалізації, радикальних змін у світовій спільноті та підвищених вимог суспільства до компетентності сучасного фахівця, пріоритетною є проблема розвитку та формування інтелектуальної, високоосвіченої еліти суспільства. Сучасна освіта з визначеними тенденціями її розвитку ставить нові вимоги до фахової професійної підготовки випускника ЗВО та його особистісних якостей. У числі найважливіших – глибокі професійні знання і вміння, здатність до їх гнучкого застосування, ініціативність, комунікабельність, творча активність, готовність до безперервного саморозвитку, формування критичного мислення.

Критичне мислення ми розглядаємо як наукове мислення, суть якого полягає в ухваленні ретельно обміркованих та незалежних рішень. Батьком цієї дефініції є Б. Блум який трактував це поняття, як мислення вищого рівня. На думку К. Баханова, «критичне мислення» в освітній діяльності зазнало суттєвих змін. Сьогодні це такий тип мислення, що передбачає практичне застосування наукового підходу до розв'язування життєвих, професійних, особистих проблем тощо; він вбирає у себе синтетичне і аналітичне, теоретичне і практичне, репродуктивне і продуктивне мислення [1].

Теоретичні та практичні аспекти розвитку критичного мислення розкрили у своїх працях вітчизняні науковці Б. Бурштейн, М. Демидович, Л. Києнко-Романюк [2], В. Монахов, Л. Обухова, Л. Удовенко, Л. Червочкина, О. Пометун, С. Терно [3], О. Тягло та ін. Особливості використання технології розвитку критичного мислення у професійній підготовці майбутніх фахівців знаходимо в наукових доробках Л. Джіні, С. Заїр-Бека, С. Лаптинської, А. Липкіної, Г. Ліндсей, Е. Паласвої, Л. Піаже, Л. Рибак, К. Роджерса. Цінними в контексті нашого дослідження є праці науковців, які займаються розкриттям основних аспектів сучасної освітньої системи, змісту і напрямів професійної підготовки фахівців у Данії (О. Леонтєва, О. Матвієнко); вивченням організації неперервної професійної освіти в Данії (А. Роляк) [4].

Формуючи національну концепцію дидактичної системи педагогічної освіти варто, на нашу думку, врахувати досвід з метою адаптації найефективніших зарубіжних технологій до вітчизняного освітнього середовища ЗВО. Цінним для нашого дослідження є досвід Данії та Норвегії, де професійна підготовка майбутніх педагогів спрямована, насамперед, на індивідуальний супровід студентів, формування їх творчих здібностей та критичного мислення. Як показує практика, технологія розвитку критичного мислення успішно зарекомендувала себе при вивченні дисциплін природничого циклу. Їх змістове наповнення та методична нестандартність ефективно сприяють формуванню природничої компетентності майбутніх педагогів, що є складовою їх професійної компетентності.

Освіта в Данії сповідує принцип: навчання для життя. Цей принцип для данців означає, що навчання має всебічно розвивати особистість, а не перетворювати людину на заручника системи. Знання для людини, а не людина для знань. Освіта в Данії більш орієнтована на практичну підготовку, ніж на теоретичну. Саме тому у процесі підготовки майбутніх педагогів наскрізне місце належить технології критичного мислення, яка дає можливість формування відповідних професійних компетентностей, зокрема, природничої та екологічної, як викладачу так і студентам.

Досвід фахової підготовки педагогів Данії дозволяє констатувати, що, критичне мислення формується швидше, якщо студенти на заняттях не є пасивними слухачами, а постійно активно шукають інформацію, співвідносять те, що вони засвоїли з власним практичним досвідом, порівнюють отримані знання з іншими роботами в певній галузі та інших сферах знання (тобто встановлюють міжпредметні зв'язки). Крім того, майбутні педагоги вчать (а викладачі-наставники допомагають їм у цьому) ставити під сумнів достовірність отриманої інформації, перевіряти логіку доказів, робити висновки, конструювати нові приклади для використання теоретичного знання, приймати рішення, вивчати причини та наслідки різних явищ тощо.

Використання інноваційних технологій, зокрема технології розвитку критичного мислення, у освітній діяльності майбутніх педагогів Данії відповідає сучасним загальноєвропейським освітнім тенденціям та потребам суспільства знань і стабільно демонструє творчий характер підготовки фахівців. У навчальній практиці ефективно діє студентоцентризований підхід, творча

взаємодія викладачів і студентів в атмосфері гуманності, самостійності, активності, індивідуалізації, поєднання групових та індивідуальних форм навчання. Широко застосовуються: аналіз життєвих проблемних ситуацій, дискусії, виконуються різноманітні письмові завдання (опис, самоаналіз, формування пропозицій), розробляються проекти, портфоліо тощо. Практикуються методи спостереження, розмірковування, осмислення, узагальнення, що сприяє інтелектуальному й емоційному розвитку студентів. У навчальній діяльності активно використовуються електронні засоби комунікації, «мережева модель» навчання, дистанційне навчання (дистанційні програми, масові відкриті он-лайн курси, вебінари, семінари, консультації, іспити тощо). Технологія розвитку критичного мислення сприяє формуванню у майбутніх фахівців умінь і навичок науково-дослідницької роботи.

Література

1. Баханов К.О. Технологія розвитку критичного мислення як психолого-педагогічне явище / К.О.Баханов // Історія та правознавство. - 2008. - № 33. - С. 4-9.
2. Києнко-Романюк Л.А. Зарубіжна і національна практика розвитку критичного мислення в учнів і студентів // Вища освіта України. – 2004. - № 4. – С. 109 – 113
3. Терно С. О. Методика розвитку критичного мислення: досвід експериментального дослідження / С. О. Терно // Історія в школах України. - 2007. - № 9-10. - С. 3-11.
4. Роляк А. О. Професійна підготовка вчителів у вищих навчальних закладах Данії : дис. канд. пед. наук: 13.00.04 /Роляк Ангеліна Олексіївна; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАНП України. – Київ, 2011.– 290 с.

УДК 378.016

ГРИЦЬКО В. В.
Гуманітарно-педагогічний коледж
Мукачівського державного університету

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Перехід на нові державні освітні стандарти поставив перед закладами вищої освіти проблему нової організації освітнього процесу, зокрема, й для підготовки педагогічних кадрів. Особливу значущість набули вимоги до рівня підготовки вчителів, здатних ініціювати пошук ефективних моделей організації та управління навчально-пізнавальною діяльністю учнів у початковій школі.

Конкурентоспроможність і професійна компетентність випускників педагогічних спеціальностей – вимога часу. В умовах модернізації вищої педагогічної освіти гостро постає проблема вдосконалення підготовки вчителів початкових класів. Підвищена увага до професійної підготовки вчителів початкової школи зумовлена впровадженням у масову шкільну практику технологій і методик навчання. Тим часом у системі підготовки педагогічних кадрів ще недостатньо враховуються об'єктивні тенденції сучасної освіти.

Однак ні нові цілі підготовки вчителя, ні зміни в організації освітнього процесу не вирішили тих протиріч, які існували й досі існують у професійній підготовці вчителів початкової школи. Зокрема, це протиріччя між:

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>